

Narratief – volledige versie (ca. 1500 woorden)

STAP 1 — HOOFDPERSOON

Dit gaat over jou

Elke dag gebruik je energie. Je zet de verwarming aan, kookt je avondeten, laadt je telefoon op. Misschien laad je ook een elektrische auto op of draai je de wasmachine. Energie is zo vanzelfsprekend dat je er eigenlijk niet bij stilstaat.

En dat is precies hoe het zou moeten zijn. Zorgeloos thuis zijn. Warm, comfortabel, zonder gedoe. Jij, je gezin en je burens: we willen allemaal gewoon goed kunnen wonen, werken en leven in Noord-Holland.

Om dat zo te houden verandert de manier waarop we energie opwekken. Het wordt schoner, duurzamer en komt van dichterbij. Dat betekent wat voor je huis, je straat en je buurt. Het is goed om te weten wat er gaat gebeuren en waarom.

STAP 2 — BEDREIGING

Het huidige systeem maakt ons kwetsbaar

Het gas waarop je kookt, de benzine in je auto en de stroom uit je stopcontact: dat komt grotendeels nog uit fossiele brandstoffen. Aardgas, olie en steenkool. Ze komen vaak van ver weg, worden uit de grond gehaald en hier verbrand om er energie van te maken.

En dat heeft risico's. Toen Rusland Oekraïne binnenviel schoten de gasprijzen omhoog. En bij ieder conflict in het Midden-Oosten gebeurt het opnieuw. Veel mensen schrikken van hun energierekening. Er is zelfs een woord voor als je die rekening niet kunt betalen: energiearmoede.

Dat is het probleem met ons huidige systeem: we zijn afhankelijk. Van gas uit Noorwegen, grote schepen vol vloeibaar gas (LNG) uit Amerika en Qatar, en olie uit het Midden-Oosten. Dat maakt ons kwetsbaar. Wanneer een handelsconflict oplaait, een oorlog uitbreekt of een pijpleiding uitvalt, schieten de prijzen omhoog. De wereld is onzekerder geworden.

Lange tijd konden we goedkoop gas uit Groningen pompen. Daar hebben we in de afgelopen eeuw lang van geprofiteerd. Maar door de vele aardbevingen, die huizen kapotmaakten, zijn we daarmee gestopt. De schade is te groot.

Bovendien zijn alle fossiele brandstoffen slecht voor het klimaat. Er komt veel CO₂ bij vrij. Die CO₂ ligt als een deken om de aarde, en hoe meer we uitstoten, hoe dikker die deken wordt. Daardoor wordt ons klimaat steeds warmer. We krijgen vaker extreem weer, van hitte tot extreme neerslag. Het schaadt onze gezondheid en die van onze kinderen.

Fossiele brandstoffen maken ons kwetsbaar, ze raken op én vervuilen ons klimaat. Gelukkig kan het ook anders.

Energie in eigen handen

Stel je voor: energie die we zelf opwekken hier in Noord-Holland. Met wind van onze zee en velden, zon op onze daken, warmte uit de grond onder onze voeten. Dat is de toekomst. Een energiesysteem dat betrouwbaar is, betaalbaar blijft en ons minder afhankelijk maakt. Een systeem dat werkt, wat er ook in de wereld gebeurt.

De basis van dat nieuwe systeem is duurzame energie: wind en zon. Met grote windparken op zee, groepjes molens op land en zonnepanelen op daken kunnen we oneindig schone energie opwekken. Elke dag opnieuw. Steeds vaker zijn buurtbewoners en ondernemers zelf mede-eigenaar van zulke projecten. Ze profiteren mee in de winst.

Soms schijnt de zon niet en is het windstil. Dan helpen onze buurt- en thuisbatterijen. En in de toekomst levert ook kernenergie dag en nacht stroom. Daarnaast werken we aan aardwarmte uit de grond, restwarmte uit fabrieken en datacenters, en waterstof voor de industrie. We bouwen een stabiele mix.

Je huis wordt straks dus op een andere manier warm. Misschien komt er een warmtenet in jouw wijk, zodat warmte uit de grond of van een nabijgelegen bedrijf onder de grond naar jou toe wordt gebracht. Of kun je op termijn overstappen op een warmtepomp, die je huis verwarmt met warmte uit de lucht of de bodem.

De cv-ketel op aardgas verdwijnt stap voor stap. Dat gaat niet in één keer en zeker niet van de ene op de andere dag. De overgang gaat zeker een generatie duren. Maar de richting is helder. Door zelf onze energie op te wekken krijgen we grip op onze energierekening en worden we weerbaarder.

Er is werk aan de winkel, en dat merk je

De afgelopen jaren is al veel veranderd. Meer dan de helft van de opgewekte elektriciteit in Nederland is inmiddels duurzaam. We zien steeds meer daken met zonnepanelen. Steeds meer mensen rijden elektrisch, koken op inductie of installeren een (hybride) warmtepomp. Dat is goed nieuws.

Maar het stroomnet groeit niet zo snel mee. We zijn in korte tijd veel meer elektriciteit gaan gebruiken én opwekken, waardoor het net dat niet altijd aankan. Op drukke momenten raakt het overbelast. Een soort file, maar dan op het stroomnet. Dat heet *netcongestie*.

Je leest het in de krant: nieuwe woonwijken die niet aangesloten kunnen worden. Bedrijven die niet kunnen uitbreiden. Scholen en ziekenhuizen die wachten op een grotere aansluiting. Ze staan op een wachtlijst bij de netbeheerder. Dat is een serieus probleem.

Om dit op te lossen moet het stroomnet flink worden uitgebreid. Nieuwe kabels in de grond, extra transformatorhuisjes in de straat, en extra elektriciteitsmasten buiten de stad. Dat is een enorme verbouwing. Vroeg of laat ga je het merken: een op de drie straten wordt opengelegd en al die werkzaamheden veroorzaken best wat overlast. Het vraagt geduld van ons allemaal.

Dit gaat nog jaren duren. Er is een tekort aan technisch personeel. En de ruimte in onze provincie is beperkt: naast energie hebben we die grond ook nodig voor woningen, natuur en bedrijven. Dat vraagt om moeilijke keuzes. En om een goed plan.

STAP 5 — GIDS

Er is een plan en we werken er hard aan

Het Rijk, de provincies, gemeenten, netbeheerders en allerlei andere partijen hebben samen één plan gemaakt: het Nationaal Plan Energiesysteem. Daarin staat hoe we stap voor stap overstappen op duurzame energie, hoe we het stroomnet uitbreiden en hoe we Nederland minder afhankelijk maken van het buitenland.

Ook in Noord-Holland zijn we samen aan de slag. We brengen in kaart waar windmolens en zonneparken het beste passen. Bijvoorbeeld langs snelwegen, op grote daken, of naast bedrijventerreinen waar veel stroom wordt gebruikt. Dan hoeven we de elektriciteit ook niet ver te vervoeren.

Sommige bedrijven zullen kiezen voor een eigen windmolen of een zonnedak. Dat verlaagt de druk op het stroomnet. Zo komen ze van de wachtlijst af en kunnen ze hun bedrijf eerder uitbreiden.

Daarnaast bekijken we per wijk hoe we alle huizen in de toekomst kunnen verwarmen. Met warmtenetten, warmtepompen of andere oplossingen. Hier betrekken we inwoners bij, zodat jij weet wat er in jouw wijk gaat veranderen.

Tegelijk wordt hard gewerkt aan het stroomnet zelf. We leggen dikkere kabels aan, plaatsen nieuwe transformatorhuisjes en breiden elektriciteitsstations uit. Dat doen we allemaal zodat het stroomnet stabiel blijft en we geen stroomuitval krijgen, óók wanneer we met z'n allen steeds meer elektriciteit gebruiken. **[GEMEENTE: VOEG HIER EEN CONCREET VOORBEELD — bijv. een project in jouw wijk of stad.]** Zo maken we het energiesysteem van Noord-Holland klaar voor de toekomst.

STAP 6 — REIS

Wat kun jij doen?

Overheden en netbeheerders doen wat ze kunnen. En je kunt ook zelf bijdragen. Dat biedt voordelen: voor het stroomnet én voor je eigen portemonnee.

1. Bespaar op energie. De simpelste stap is minder verbruiken. Met de thermostaat een graadje lager en iets korter douchen bespaar je al veel. En kleine aanpassingen in huis leveren bij elkaar veel op. Maak kieren en gaten dicht, bijvoorbeeld met kit, tochtstrips of een brievenbusborstel. En plaats radiatorfolie (glimmend spul achter je verwarming), zodat minder warmte naar buiten lekt.

2. Let op het tijdstip. Wanneer je stroom gebruikt maakt verschil. Tussen 16 uur en 21 uur is het 't drukst op het stroomnet: iedereen komt thuis en zet van alles aan.

Laad je elektrische auto – als dat kan – daarom overdag op als de zon volop schijnt. En zet je wasmachine of droger aan als het rustig is op het net: voor 16 uur of na 21 uur. Of plan ze in met een timer of een app. Alle kleine beetjes helpen om pieken te voorkomen.

3. Isoleer je woning. Met goede isolatie blijft je huis makkelijker warm. Dat voelt fijn en comfortabel aan en je rekening gaat meteen omlaag.

Verbeter eerst de isolatie van je ramen, muren, vloeren en dak. Er komt een ‘jas’ om je huis zodat het binnen behaaglijk blijft. Isolatie is altijd een slimme investering: je verdient het gauw terug en je huis wordt meteen meer waard. Ook wordt het zo makkelijker om later over te stappen op een warmtepomp of warmtenet.

Isoleren is niet voor iedereen even eenvoudig. Als huurder mag je niet altijd zelf aanpassingen doen aan je woning. Het kost geld. En regels kunnen ingewikkeld zijn. Daarom geeft de gemeente uitleg, subsidies en leningen. [GEMEENTE: VOEG HIER JOUW LOKALE VERWIJZING IN — bijv. een energieloket, energiecoach of subsidieregeling. Of overzichtspagina met doorverwijzing naar een energiegemeenschap/energiecoöperatie] En evt. uitleg over de warmteplannen in jullie gemeente, zodat inwoners kunnen opzoeken wat zij kunnen verwachten]

Samen krijgen we grip op de toekomst. We vernieuwen ons stroomnet en wekken onze eigen energie op, hier in Noord-Holland. Voor een schone, stabiele en weerbare toekomst.